

IZDANJE 2 • PROSINAC 2024

NACIONALNI PARK SJEVERNI VELEBIT

Mali lom

Dobrodošli u drugo izdanje našeg biltena!

U cilju što boljeg informiranja lokalne zajednice, institucija, udruga i pojedinaca koji žive i djeluju na području Republike Hrvatske, ali i izvan njenih granica, Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit i ove godine pokrenula je elektroničko izdanje godišnjeg biltena. Ovaj bilten će vas bolje informirati o tome koje aktivnosti su provedene u 2024. godini te zašto je naš posao važan za naše građane. Bilten predstavlja i brojne naše suradnike koji su svojim djelovanjem ili zaslugama dali poseban doprinos razvoju našega područja.

Pogled s Alana

Vjerujemo kako će godišnji bilten pružiti još bolji uvid u događanja i djelatnosti Javne ustanove Nacionalni park Sjeverni Velebit te donijeti zanimljive vijesti iz područja djelovanja Parka. Želimo svima ugodno čitanje!

**SJEVERNI
VELEBIT** Nacionalni park
National Park

Sjeverni Velebit na CMT sajmu

Nacionalni park Sjeverni Velebit sudjelovao je krajem siječnja na međunarodnom sajmu CMT (Caravan, Motor, Tourismus) u Stuttgartu zajedno s Turističkom zajednicom Ličko-senjske županije. Glavne teme manifestacije bile su turizam, destinacije, kamping i slobodno vrijeme, a sam sajam privukao je pozornost publike i medija u cijeloj pokrajini Baden-Württemberg, koja je jedno od najizdašnijih turističkih tržišta u Europi.

Više od 2.100 izlagača na CMT sajmu predstavilo je svoje ideje za odmor iz snova, novitete za kampiranje, najljepše turističke destinacije iz cijeloga svijeta, kao i turističko-zabavni program. Posebne teme putovanja poput planinarenja, biciklizma, golfa, wellnesa i krstarenja bile su predstavljene kroz ovo višednevno izlaganje.

Osim štandova koji predstavljaju pojedine destinacije, posjetitelji su mogli istražiti bogat izlagački prostor s kamperima, šatorima, terenskim vozilima, SUV-ovima i dodatnom opremom.

Noć muzeja 2024

Krajem siječnja, Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit svojim sudjelovanjem obilježila je 19. Noć muzeja na temu Muzeji i publika.

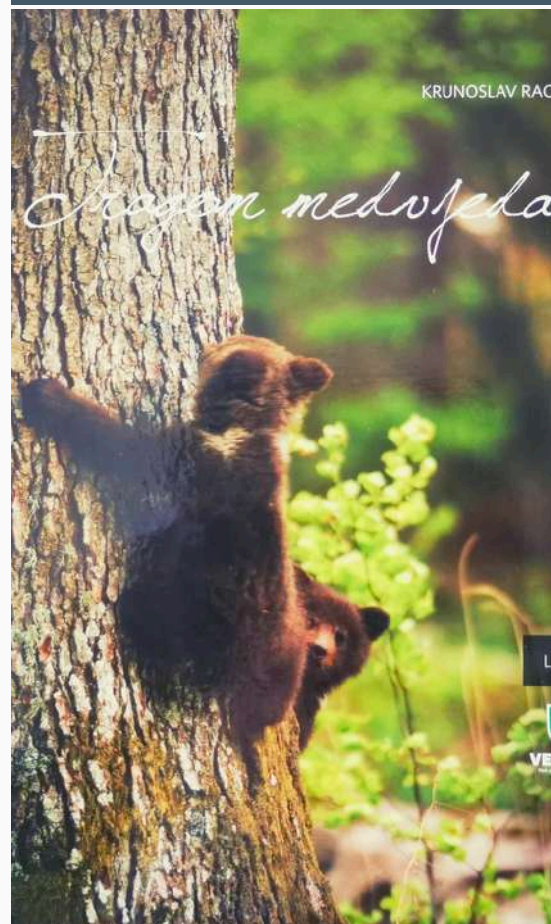
Tom prigodom su u jutarnjim satima Kuću Velebita posjetili predškolci Dječjeg vrtića "Travica" Senj, koji su uz obilazak Kuće Velebita odradili i radionicu o sovi ušari. Ujedno su nas razveselili i prigodnim poklonom koji su nam izradili!

U sklopu ove manifestacije održano je i predstavljanje knjige "Tragom medvjeda", autora Krunoslava Raca, nastale kao rezultat dva desetljeća istraživanja.

Ova jedinstvena knjiga svojevrsna je kombinacija autobiografije i stručne literature, a sam autor otvoreno je podijelio svoja iskustva i spoznaje o medvjedima, kao i različite zanimljive situacije prilikom bliskih susreta s medvjedima.

Knjigu po cijeni od 40 eura možete nabaviti u Kući Velebita.

Ustanova je
obradovana
posjetitelje
Danom
otvorenih vrata,
odnosno
besplatnim
ulazom za sve
individualne
posjetitelje.

Nacionalni park Sjeverni Velebit na 11. Međunarodnom sajmu turizma PLACE2GO

Krajem siječnja u Areni Zagreb naš je Park zajedno sa ostalim parkovima Hrvatske sudjelovao na sajmu turizma PLACE2GO. Na 11. izdanju Međunarodnog sajma turizma PLACE2GO prisustvovalo je više od 200 izlagača iz cijeloga svijeta te brojni visoki uzvanici.

Posjetitelji su imali priliku poslušati oko 20 predavanja i panela na različite teme vezane uz putovanja i turizam i upoznati se s brojnim destinacijama, kao i trendovima u turizmu. Na interaktivnom štandu Nacionalnog parka Sjeverni Velebit predstavljene su prirodne i kulturne vrijednosti, programi i atrakcije našega područja, a predani djelatnici posjetitelje su podsjetili na važnost očuvanja prirode.

Održana radionica Tima tragača djelatnika JU sustava zaštite prirode i suradnika

U veljači je u Kući Velebita u Krasnu održan radni sastanak Tima tragača djelatnika JU sustava zaštite prirode i suradnika.

Na sastanku su osim Jasne Jeremić i Josipe Perković iz Zavoda za zaštitu okoliša i prirode, te Slavena Reljića s Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, sudjelovali djelatnici javnih ustanova PP Velebit, NP Paklenica, NP Sjeverni Velebit, NP Risnjak i JU za zaštitu i očuvanje prirode LSŽ.

Predstavljen je dio rezultata OPKK projekta Grupe 6 - Izrada i razvoj programa praćenja za velike zvijeri s jačanjem kapaciteta dionika u sustavu praćenja i izvješćivanja, DNA analiza rezultata uzoraka populacije vuka (*Canis lupus*) koji su sakupljeni te početak LIFE WildWolf projekta. Poseban dio posvećen je uvodu u korištenje SMART sustava prikupljanja podataka i skidanje aplikacije, te terenskom korištenju aplikacije za bilježenje znakova prisutnosti.

Za efikasno praćenje populacija velikih zvijeri, a posebno njihova trenda, osiguran je i veći broj fotozamki koje snimaju fotografije ili kratke video isječke, automatski se aktivirajući prilikom prolaska životinje.

U Kući Velebita obilježen Dan planeta Zemlje i Dan Grada Senja

Povodom obilježavanja Dana Grada Senja i Dana planeta Zemlje Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit organizirala je edukativno vođenje i besplatan ulaz u Kući Velebita za sve prijavljene posjetitelje.

Dan planeta Zemlje obilježava se svake godine 22. travnja kako bi se podigla svijest o važnosti zaštite okoliša i očuvanja prirodnih resursa. Ova manifestacija potiče ljude diljem svijeta da razmišljaju o ekološkim izazovima s kojima se suočava naš planet te da djeluju kako bi promovirali održivost.

Ovogodišnja tema bila je "Planet protiv plastike". Apeliramo na sve pojedince, tvrtke i vlade – da se udruže u borbi protiv onečišćenja plastikom i zaštite naše zdravlje.

Nacionalni park Sjeverni Velebit dio manifestacije na Maksimiru

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH i brojnih javnih ustanova za očuvanje prirode iz cijele Hrvatske, povodom Međunarodnog dana biološke raznolikosti i Dana zaštite prirode u Hrvatskoj organizirali su 22. svibnja javno događanje na zagrebačkom Maksimiru.

Cilj događanja je potaknuti pozitivnu promjenu stavova i navika stanovništva u cilju zaštite prirode i očuvanja bioraznolikosti. Naša Ustanova predstavila je posjetiteljima aktivnosti koje se provode u svrhu očuvanja prirode i bioraznolikosti.

Najmlađi posjetitelji imali su priliku sudjelovati na radionicama i u nagradnim kvizovima o bioraznolikosti i drugim temama vezanim uz zaštitu prirode, a svi ostali upoznali su se s ugroženim vrstama i zaštićenim staništima.

25. rođendan Nacionalnog parka Sjeverni Velebit

Nacionalni park Sjeverni Velebit krajem svibnja proslavio je svoj 25. rođendan.

Tim povodom, i uz obilježavanje Međunarodnog dana biološke raznolikosti, Dana zaštite prirode u RH, Dana botaničkih vrtova i Dana Parka prirode Velebit, u suradnji s Javnom ustanovom Park prirode Velebit, Turističkom zajednicom Grada Senja i Brdsko biciklističkim klubom Senj, održan je dvodnevni aktivni vikend u Krasnu i Parku.

Udruga Gačanka iz Otočca održala je kreativnu radionicu tehnikom filcanja vune na kojoj su izrađivani botanički motivi.

Održana je i radionica vježbanja u paru - Joga u paru, u pratnji Mariele Crnko-Kovač, na kojoj su se sudionici zagrijali i pripremili za šetnju "Staza Krasno" koja je uslijedila.

S ciljem prezentacije prirodnih i kulturnih vrijednosti Krasna, JU Nacionalni park Sjeverni Velebit, u suradnji sa JU Park prirode Velebit i TZ Grada Senja, otvorila je novu poučnu stazu "Staza Krasno", kojom je obogaćena posjetiteljska infrastruktura Krasna i koja spaja Krasno sa Svetištem Majke Božje od Krasna, u dužini od 3500 m. U sklopu projekta uređena je staza, postavljen je niz edukativnih ploča, signalizacija za posjetitelje te drvene skulpture za čiju izradu su se pobrinule vrijedne ruke krasnarskog umjetnika Josipa Tomaića.

Otvorenje staze snažan je poticaj dostupnosti rekreacijskih koristi Krasna i bogate kulturne baštine, uz istovremeno podizanje svijesti o važnosti očuvanja prirodne bioraznolikosti. Na vidikovcu na kraju staze sudionici su mogli degustirati lokalne proizvode iz Krasna. U suradnji s BBK Senj organizirano je MTB rekreativno bicikliranje po selu Krasnu i okolici "Pedalom po Krasnu".

Staza Krasno

U Parku je održano i edukativno vođenje planinarskom/poučnom kružnom stazom od ulaza u Park (Babić Siča) do Zavižana i natrag, stazama "Staza zviru" i "Trag čovika", uz posjet meteorološkoj postaji i Planinarskom domu Zavižan.

Završen je 21. Uspón na Zavižan

Pred sam kraj lipnja, 22.06.2024. uspješno je održan 21. "Uspón na Zavižan". Ova tradicionalno rekreativna utrka održala se pod pokroviteljstvom Nacionalnog parka Sjeverni Velebit, BBK Senj, Grada Senja, TZ Grada Senja i Parka prirode Velebit.

Sudionici su mogli birati između dvije staze. Start br. 1 je na obali mora u Senju, a start br. 2 u Krasnu na oko 800 m n.v.

Na prvom startu na obali mora u Senju pobijedio je Martin Legović, BK Novigrad iz Poreča, drugo mjesto pripalo je Krešimiru Franiću, BK Campetto iz Rijeke i treće mjesto Robertu Rosanu iz BBK Pakoštane. Od žena prvo mjesto osvojila je Dubravka Fazlić iz Sv. Nedelje, druga je bila Paula Vrdoljak, BK Ciklus iz Zagreba i treća Maja Urban, TK Tri Tim iz Kastva.

Na drugom startu u Krasnu, prvo mjesto pripalo je Saši Vidoviću iz Rijeke, drugo Ivanu Čularu, BK Posedarje iz Zadra i treće mjesto Mihi Kovačiću, KK Pocinkovalnica iz Celja. Kod žena pobjednica je Antonija Cehulic Zupan iz Zagreba, druga je bila Valentina Pilčić, BK Grobnik iz Rijeke i treća Aleksandra Domijan, BK Crikvenica iz Crikvenice.

Tradicionalna ispaša u Nacionalnom parku Sjeverni Velebit

I ove godine je sa početkom lijepog vremena na područje Parka sa svojom stokom stigao OPG Alan iz Donjeg Pazarišta. Tijekom lipnja i početkom srpnja goveda i ovce boravili su na Lubenovcu, a nakon toga ispaša se preselila na južno područje Parka, na visokoplaninskim travnjacima Tudoreva, Mirova, Bilenskog, Šegotskog i Dundović padeža.

Povratkom tradicionalnog stočarstva nastoji se očuvati raznolikost, bogatstvo i ljepota visokoplaninskih travnjaka, s mnogim endemima dinarskog krša. Tisućama godina čovjek je stvarao velebitske travnjake krčenjem šuma kako bi oslobodio površine za ispašu svoje stoke. No, nestankom stočarstva travnjačke površine se smanjuju i zarastaju, njihovo mjesto zauzima šikara i šuma te se mijenja opća slika krajolika. Postupnim nestankom staništa tako nestaju i mnoge vrste biljaka, gljiva i kukaca.

Stoga, kako bi se sačuvao barem dio tih vrijednih staništa, Park je 2017. g. započeo s provedbom aktivnosti revitalizacije visokoplaninskih travnjačkih površina. Provedba traje petu godinu samo zahvaljujući ljudima koji su u ovo moderno doba spremni živjeti u planini i time pridonositi očuvanju biološke raznolikosti Velebita.

Obilježena 7. godišnjica uvrštenja bukovih šuma na UNESCO-ov Popis svjetske baštine

Bukove šume Nacionalnog Parka Sjeverni Velebit ove godine obilježile su 7. godišnjicu uvrštenja na UNESCO-ov Popis svjetske baštine. Na području nacionalnog parka Sjeverni Velebit ova izvorna bukova šuma nalazi se u Strogom rezervatu „Hajdučki i Rožanski kukovi.“

Ove bukove šume predstavljaju iznimno očuvane nenarušene šumske ekosustave. Zahvaljujući dugogodišnjoj zaštiti vrijedan su dio izvornih bukovih šuma Europe i važno su utočište brojnim vrstama, od kojih su neke, poput medvjeda, risa, vuka, djetlovki, jelenka, strizibuba, te božikovine, božura ili šumskih orhideja ugrožene na svjetskoj razini.

Povodom ove godišnjice Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit organizirala je foto natječaj „Neobična bukva“, a fotografije pobjednika mogle su se vidjeti na našim društvenim mrežama.

Obnovljena lokva Krstače

U sklopu projekta Still Water Revival – obnavljanje i očuvanje malih slatkovodnih ekosustava krških planina u Mediteranu na području Parka prirode Velebit obnovljena je lokva Krstače.

U obnovi lokve sudjelovali su djelatnici Nacionalnog parka Sjeverni Velebit Parka prirode Velebit i predstavnik Udruge 4 grada Dragodid.

Lokvu se obnavljalo samo ručnim radom, a zemljani radovi uključivali su čišćenje okoliša i korita lokve od zarasle vegetacije, izbacivanje mulja i nakupljenog materijala te produbljivanje korita lokve.

Kako je lokva bila obzidana suhozidom koji se na više mjesta urušio, sav kameni materijal trebalo je izvući iz lokve te ponovno preslagati suhozid.

Zbog dijelova koji su se urušili potaknuti rastom novih stabala, veliki dio suhozida bilo je potrebno potpuno razgraditi i nanovo sazidati iz temelja.

U sklopu projekta bit će razvijen i caretaker program kojim se želi potaknuti aktivnu uključenost lokalnih dionika – učenika, planinara, lovaca i drugih dionika u skrb nad vodenim tijelima na njihovom području.

Nacionalni park Sjeverni Velebit dio manifestacije "Eko etno Gacka"

Nacionalni park Sjeverni Velebit sudjelovao je na 20. po redu manifestaciji "Eko etno Gacka" koju Grad Otočac priređuje pod pokroviteljstvom Ministarstva turizma i sporta, financijsku potporu Ličko-senjske županije, Hrvatske turističke zajednice i Turističke zajednice Ličko-senjske županije.

Kroz ovu dvodnevnu gastronomičnu manifestaciju izložbeno-prodajnog i natjecateljskog karaktera, Ustanova je interpretirala iznimnu prirodnu, kulturnu i povijesnu baštinu ovog dijela naše županije i približila je svakom posjetitelju.

Ovim sudjelovanjem učinjen je iskorak, ne samo u promociji ovih vrijednosti, već i u njihovoj zaštiti, što nam je dužnost i obveza.

Speleološka i znanstvena istraživanja dubokih jama Nacionalnog parka Sjeverni Velebit

Speleološka ekspedicija održana je od 27.7. do 11.8.2024. u Nacionalnom parku Sjeverni Velebit pod vodstvom Valentine Plemenčić u organizaciji Speleološkog odsjeka PDS Velebit uz podršku Nacionalnog parka Sjeverni Velebit i Komisije za speleologiju Hrvatskog planinarskog saveza. 53 speleologa istraživali su 36 speleoloških objekata, većinom jama, od toga 7 sa stalnim ledom. O neistraženosti Velebita govori činjenica da je tijekom ekspedicije pronađeno 20 do sada nepoznatih speleoloških objekata. U jednoj od najperspektivnijih jama PT6 došlo se do 300 m dubine čime nije završeno istraživanje ove jame. Izazov speleoloških istraživanja vezan je uz promjenu klimatskih i hidroloških uvjeta na površini i u podzemlju Velebita što je bila i tema pratećih znanstvenih istraživanja.

Znanstvena istraživanja u jamama Sjevernog Velebita bila su fokusirana na praćenje stalnog leda i specifične klime jama i površine iznad njih i procjene utjecaja globalnih i lokalnih klimatskih procesa. Starost leda u jamama Sjevernog Velebita procjenjuje se na oko 400-500 godina s mogućnostima da je na nekim lokacijama puno stariji. U nizu jama sa stalnim ledom opaženo je značajno smanjenje razine leda. U gornjem dijelu najdublje hrvatske jame - Lukine jame razina leda se od 2022. do 2024. godine u dvorani na 70 m dubine spustila za oko 2 m.

U jami Xantipi situacija je još ekstremna, na dubini oko 100 m bila je u potpunosti prekrivena 2021. godine ledom i snijegom. Sada je ustanovljeno da se sav snijeg i led izmjerene debljine 7,4 m u potpunosti otopio. Stalni led se prati i u jami Varnjači gdje je zabilježena najniža do sada razina leda pri dnu kanala na 100 m dubine. Debljina preostalog leda je 6,6 m i ako se trend taljenja leda nastavi, on bi se mogao otopiti kroz par idućih godina.

Ekstremna promjena zabilježena je i u 523 m dubokoj Ledenoj jami u Lomskoj dulibi. Sada se taj snijeg i led na toj lokaciji gotovo u potpunosti otopio, a temperatura na toj dubini sada je oko 3,5 Celzijevih stupnjeva. Znanstvena istraživanja je vodio Dalibor Paar uz pomoć članova Speleološkog odsjeka Velebit.

U Nacionalnom parku Sjeverni Velebit uspješno završen volonterski program

Volonterski program “Njegovatelj planinskih biljaka” u Nacionalnom parku Sjeverni Velebit i ove je godine uspješno završen. Deset volontera je sa zaposlenicima Parka sudjelovalo u očuvanju Velebitskog botaničkog vrta podno Zavižana. Na nadmorskoj visini od 1480 metara ukupno su odrađena 264 volonterska sata u tri turnusa, od lipnja do rujna. Na taj su način pripomogli da se od zarastanja sačuva 300 – tinjak vrsta biljaka sa šumskih, travnjačkih i kamenjarskih staništa u Posebnom botaničkom rezervatu Zavižan – Balinovac – Velika kosa.

Jesen u Lici 2024.

Sjeverni Velebit dio tradicijske izložbe "Jesen u Lici"

"Jesen u Lici" tradicionalna je manifestacija, a ovu godinu održana je već 26. put za redom.

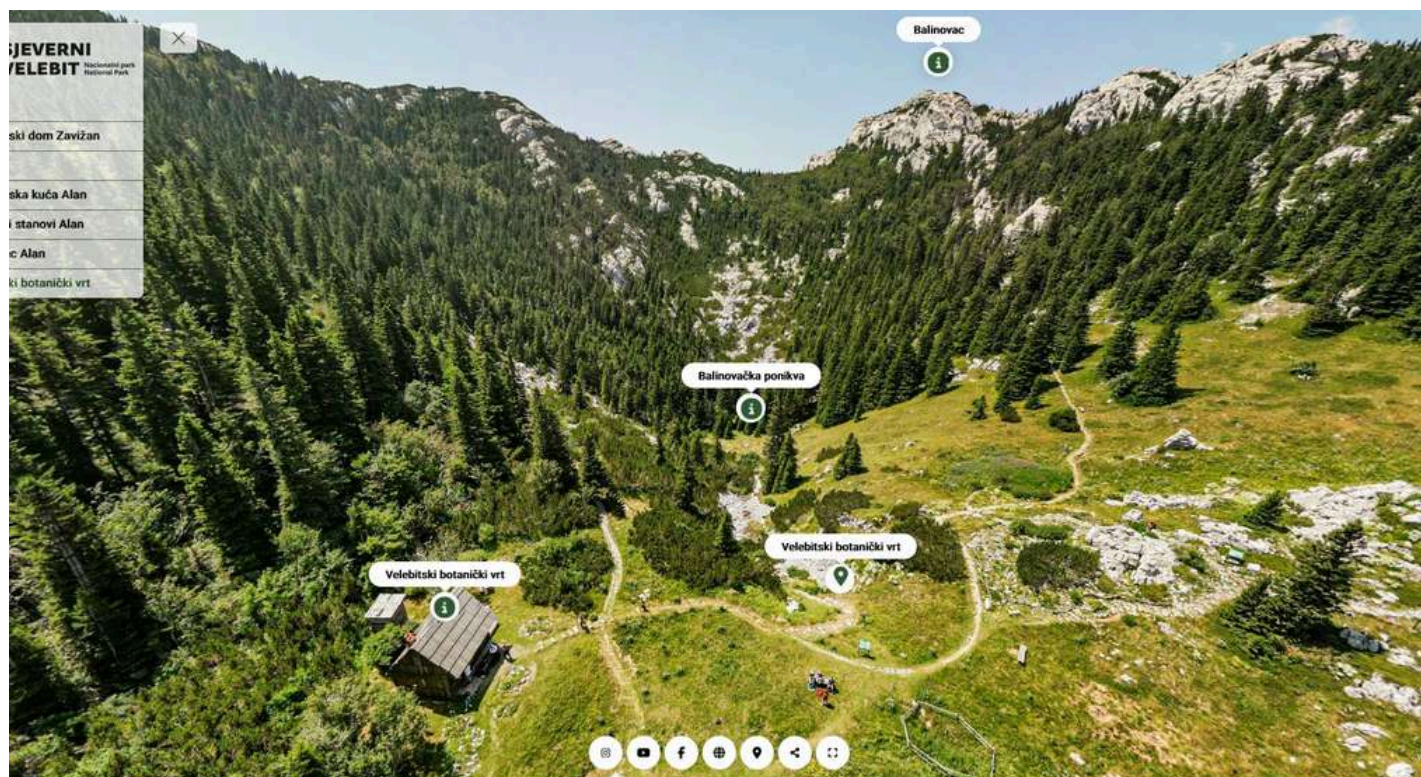
Javna ustanova Nacionalni Park Sjeverni Velebit sudjelovala je i ove godine na izložbi tradicijskih proizvoda "Jesen u Lici" održanoj u Gospiću od 04. do 06. listopada. Na manifestaciji su sudjelovale i brojne udruge i organizacije koje skrbe o zaštiti prirode, Ovaj događaj okupio je izlagače iz cijele Hrvatske i susjednih zemalja, nudeći posjetiteljima priliku da istraže raznoliku ponudu lokalnih proizvoda.

Cilj manifestacije je predstavljanje proizvoda malih poljoprivrednih gospodarstava, malih poduzetnika i svih onih koji proizvode različite prehrambene, uporabne i ukrasne proizvode te na taj način čuvaju tradiciju ličkog kraja. Uz izlagače manifestaciju je pratio i bogat kulturno - umjetnički program.

Ustanova se fokusirala na promociju prirodnih i kulturnih vrijednosti Parka i Kuće Velebita, ali i iskoristila priliku za razmjenu znanja i iskustava te za ugovaranje međusobne suradnje sa ostalim sudionicima.

Virtualna interaktivna šetnja kroz Nacionalni park Sjeverni Velebit

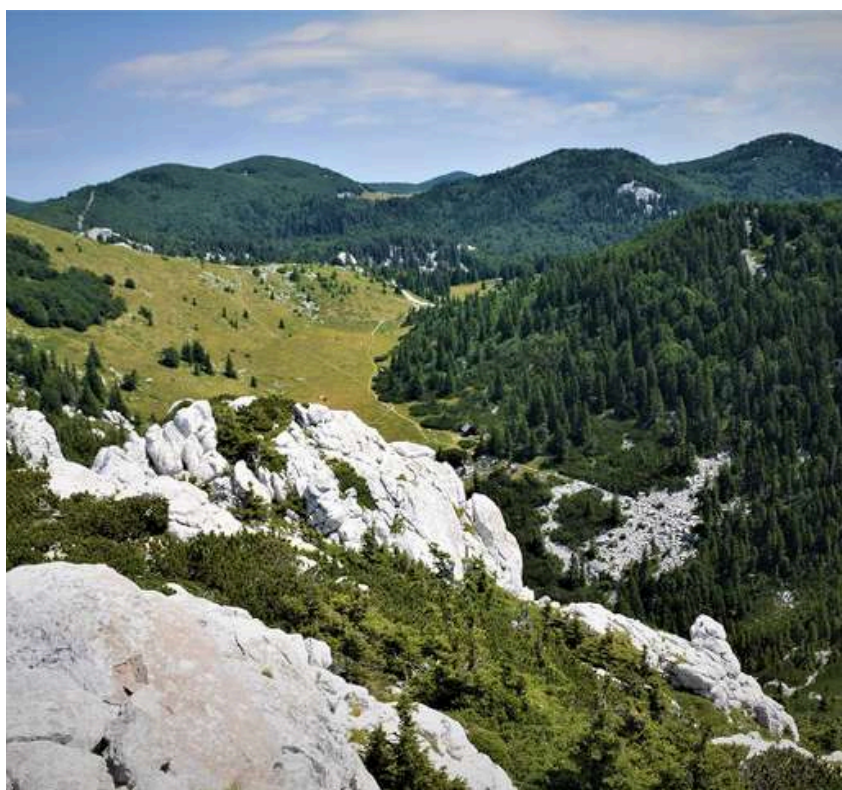
U sklopu virtualne prezentacije možete obići tri ključne lokacije – Zavižan, Velebitski botanički vrt i Alan, uz 8 interaktivnih točaka koje omogućuju dodatne informacije i doživljaj.

Virtualne šetnje pružaju najvjerniji prikaz stvarnog prostora i nude bogate mogućnosti za detaljno predstavljanje sadržaja kako bi posjetitelji mogli još dublje uroniti u ljepote Nacionalnog parka Sjeverni Velebit.

Provedite dan istražujući Park iz udobnosti svog doma putem poveznice <https://np-sjeverni-velebit.hr/www/hr/park/virtualna-šetnja!>

Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit, u suradnji s tvrtkom Meditel usluge, predstavila je inovativnu virtualnu šetnju u 360° kroz Nacionalni park Sjeverni Velebit.

Ova tehnologija omogućuje korisnicima istraživanje Parka u potpuno interaktivnom 360-stupanjskom okruženju, pružajući jedinstvenu priliku za otkrivanje prirodnih ljepota i kulturnih znamenitosti na daljinu.

HIGHLANDER Velebit 2024

Uspješno je završen i ovogodišnji HIGHLANDER Velebit 2024., započeo 09. rujna, a završio 15. rujna. Događanje se održalo u četiri formata: Hercules, Pegasus, Orion i novi jednodnevni format Lyra.

Sudjelovalo je 450 sudionika iz 16 zemalja, a suočili su se s izazovima nevjerojatne prirode i teških vremenskih uvjeta, čineći je jednim od najzahtjevnijih izdanja do sada.

Sudionici su i ove godine slijedili pravilo "Leave No Trace", a mnogi su sudjelovali u izazovu "Erase the Trace", prikupljajući smeće s ruta.

HIGHLANDER
VELEBIT x CROATIA

Nakon 95 godina, potvrđena je prisutnost visokoplaninske vrste šaša *Carex aterrima* Hoppe subsp. *aterrima* u flori Hrvatske

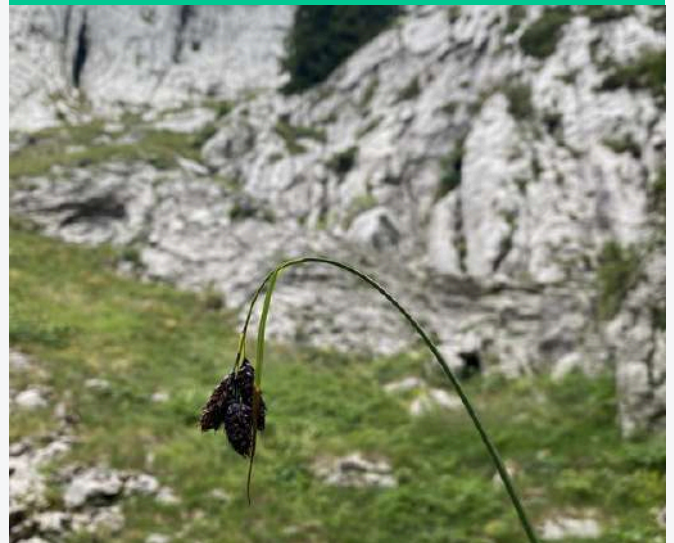

Gotovo istovremeno, 1926. i 1929. god., prof. Ivo Horvat ju nalazi u okolici Gromovače na području današnjeg Nacionalnog parka Sjeverni Velebit. Njegovi herbarijski primjerci pohranjeni su u herbariju ZAHO na PMF-u u Zagrebu. To je bio ujedno i posljednji nalaz ove vrste u Hrvatskoj.

Zahvaljujući prof. dr. sc. Sandru Bogdanoviću sa Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nakon 95 godina potvrđena je prisutnost visokoplaninske vrste šaša *Carex aterrima* Hoppe subsp. *aterrima* u flori Hrvatske.

Ovu vrstu šaša po prvi je puta sakupio mađarski botaničar Jenő Béla Kümmerle 1908. godine na području Velikog Kozjaka na sjevernom Velebitu, čiji je materijal pohranjen u BP herbariju u Budimpešti. Zanimljiva je činjenica da ju Arpad Degen navodi 1936. god. u svojoj Flori Velebita, ali samo kao citat Kümmerleovog nalaza.

Provedenim nedavnim istraživanjem također je potvrđen i nalaz na području između Gromovače i Rossijeve kolibe kako ga navodi sam Horvat 1931. god. u djelu o Vegetaciji hrvatskih planina. Ovo su ujedno i jedina dva poznata nalazišta ove vrste šaša, stoga čuvajmo bioraznolikost jer ona je naše blago.

Monitoring lještarke gluhe

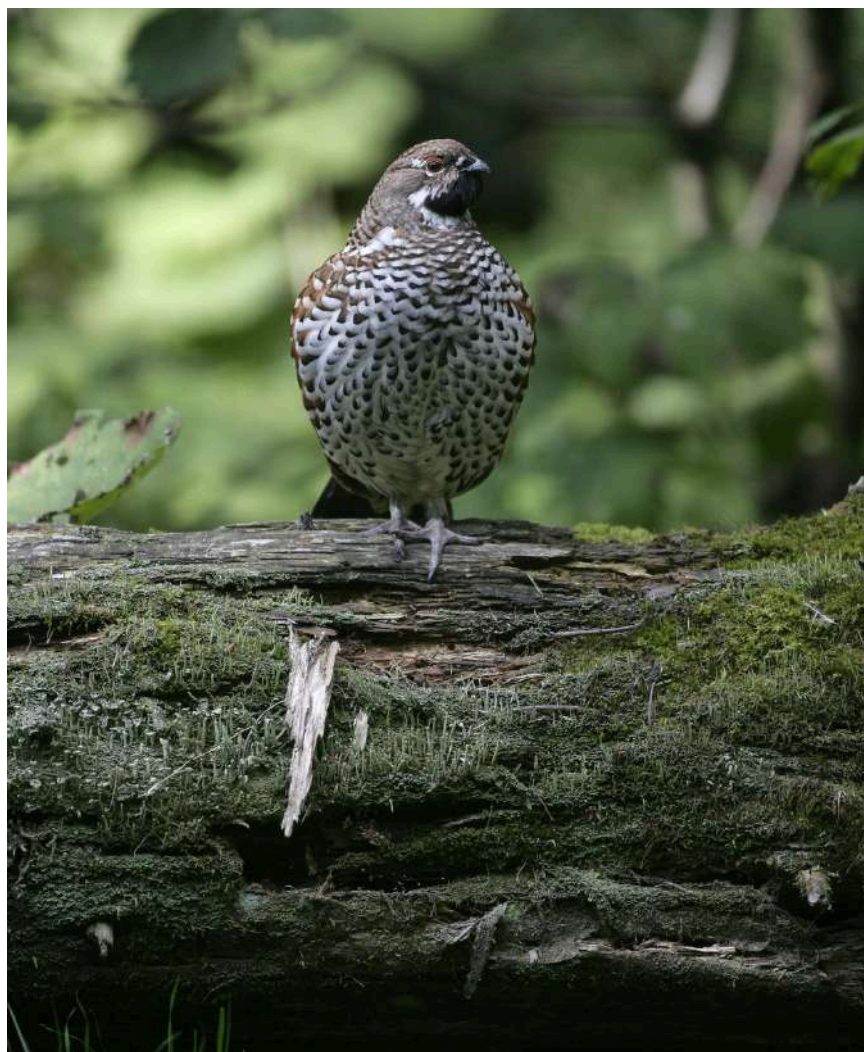

Ova ciljna NATURA 2000 vrsta teritorijalna je monogamna vrsta koja u jesen napušta jata i stvara parove koji do proljeća zauzimaju i obilježavaju svoj teritorij za gniježđenje.

S ciljem očuvanja ove vrste u povoljnom stanju, potrebno je kontinuirano pratiti stanje očuvanosti te u skladu s rezultatima praćenja provoditi aktivne mjere očuvanja.

Monitoring lještarke obavlja se u proljeće i ranu jesen, na unaprijed određenim točkama. Vršiti se oponašanjem glasanja mužjaka uz pomoć vabilice, a zatim pomoću bioničkog uha (hvatača signala) bilježi odgovor mužjaka. Nakon što mužjak čuje zvuk iz vabilice, on reagira jer želi dati do znanja da je u blizini njegov teritorij i ne dozvoljava da mu se približavaju drugi mužjaci. Mužjak svoj teritorij obilježava pjevanjem i glasnim preletima, a ponekad i skakanjem u visinu do 1 m.

Područje Sjevernog Velebita stanište je najmanje šumske koke, lještarke gluhe (*Bonasa Bonasia*) koja se na području Parka i gnijezdi.

Održana radionica Tajne jedne lokve

U sklopu projekta The Still Water Revival Javna ustanova održala je radionicu za djecu predškolskog uzrasta Dječjeg vrtića "Travnica" iz Senja.

Djeca su posjetila lokvu Krstače, koju smo zajedno s projektnim partnerima obnovili i uredili ove godine. Upoznali su se sa živim svijetom lokve te im je prezentirana važnost očuvanja vode u kršu.

Nakon toga posjetili su Kuću Velebita gdje su naučili kako neki kukci mogu hodati po vodi i kako ćemo znati da je voda prikladna za život biljaka i životinja.

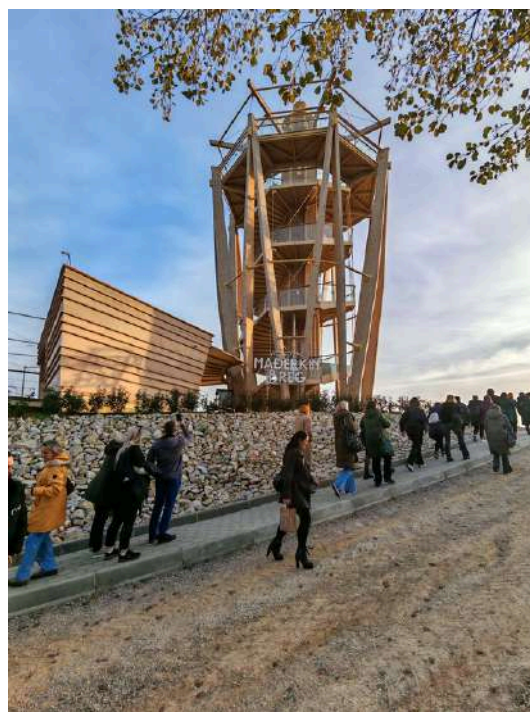
Održan 1. stručni skup voditelja i djelatnika centara za posjetitelje u Republici Hrvatskoj

U organizaciji Međimurske prirode – Javne ustanove za zaštitu prirode i Centra za posjetitelje "Med dvema vodama," od 5. do 7. studenog 2024. godine održan je prvi stručni skup voditelja i djelatnika centara za posjetitelje u Hrvatskoj pod nazivom "O TOM – POTOM."

Predviđeni cilj skupa bio je okupljanje voditelja i stručnih djelatnika centara za posjetitelje u Republici Hrvatskoj te razmjena znanja, iskustva i vještina u upravljanju centrima za posjetitelje kao i njihovim posjetiteljima s naglaskom na ekonomske izazove nakon završetka EU projekata, motivaciju zaposlenika te inovativne pristupe u interpretaciji baštine. Skup je okupio stotinjak sudionika iz gotovo pedesetak centara za posjetitelje diljem Hrvatske, uključujući i djelatnike Javne ustanove Nacionalni park Sjeverni Velebit.

Na skupu se raspravljalo o izazovima rada interpretacijskih centara, održana su stručna predavanja djelatnika centara za posjetitelje, te diskusije i tematske radionice u grupama s različitim temama iz interpretacije i marketinga.

Uz predavanja, radionice i okrugle stolove, organizirani su i studijski razgledi toga kraja.

Održana STEM radionica Istraživači Velebita – klima, georaznolikost, bioraznolikost i sport

Početak studenog u Otočcu je u OŠ "Zrinskih i Frankopana" naša Ustanova sudjelovala na obrazovnom događanju Istraživači Velebita – klima, georaznolikost, bioraznolikost i sport. Kroz različite radionice prilagođene djeci nastojali smo popularizirati znanost i učiniti ju zanimljivom.

Program događanja se izvodi u okviru projekta popularizacije znanosti Istraživači Velebita – STEM znanstveno obrazovanje u izvan učioničkoj nastavi u suradnji Speleološkog društva Velebit i Nacionalnog parka Sjeverni Velebit uz podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih.

Uz radionicu "Vjetar u boci – kako nastaje bura?", istraživali smo i biološku raznolikost Sjevernog Velebita – djeca su istraživala kutije iznenađenja, proučavala potkornjake i druge kukce i njihov utjecaj na šumu Sjevernog Velebita. Naučili su zašto se klima mijenja, kako nastaje zlato, istraživali su podzemno blago Medvednice, učili o šišmišima, životu stabla i mikroorganizmima.

Za kraj su se na radionici Hrvatsko športskog muzeja upoznali s počecima tjelesne kulture u školama i zabavili aktivnostima protkanim davno zaboravljenim igrama koje ih "vraćaju u prošlost".

Koordinator znanstveno-edukativnog događanja bio je doc. dr. sc. Dalibor Paar, PMF, Sveučilište u Zagrebu

Obilježili smo Međunarodni dan planina u Krasnu

Povodom Međunarodnog dana planina, u petak, 13. prosinca 2024., organizirali smo bogat i raznovrstan program u Društvenom domu Krasno i Kući Velebita.

Program je započeo nastupom Plesne skupine PŠ Dr. Milana Anića iz Krasna, koja je razveselila okupljene svojim talentom i energijom.

Nakon toga, uslijedila su zanimljiva stručna predavanja.

Prof. dr. sc. Boris Hrašovec predstavio je rezultate 20 godina kontinuiranog feromonskog monitoringa potkornjaka u Parku.

Prof. dr. sc. Stjepan Mikac govorio je o utjecaju klimatskih promjena na šumske ekosustave, naglasivši što gubimo s nestankom šuma.

Prof. dr. sc. Davor Škrlec, pročelnik Komisije za zaštitu planinske prirode Hrvatskog planinarskog saveza, istaknuo je 150 godina predanog rada HPS-a na zaštiti planinske prirode.

Tomislav Čanić predstavio je svoju knjigu „Od velebitskog raja do Himalaja“.

Posebnu atmosferu upotpunili su naši gosti iz KUD-a „Dangubice“ Kuterevo, koji su nas svojim nastupima podsjetili na bogatu tradiciju ovog kraja.

Jutarnji dio programa bio je posvećen radionicama za djecu OŠ iz Senja i Krasna, pružajući im priliku za učenje i kreativno izražavanje.

Na „Land art“ radionici pod vodstvom Nikice Jelića, predsjednika Likovne udruge Lika iz Gospića, djeca su imala priliku stvarati umjetnička djela inspirirana prirodom.

Radionica o važnosti lokvi i vode u kršu, u organizaciji Nacionalnog parka Sjeverni Velebit, približila je mladima važnost očuvanja prirodnih resursa.

Planinarsko društvo Gromovača iz Otočca održalo je edukativnu radionicu o osnovama planinarstva, koja je djeci približila ljepote planinarenja i važnost sigurnosti u planinama.

Uz edukaciju, bilo je mjesta i za opuštanje. Održano je natjecanje u kuhanju kotlića koje je privuklo brojne posjetitelje, a na kojem je pobjedu odnesla ekipa NP Paklenica. Program je završio uz prigodnu zakusku i druženje u Društvenom domu Krasno, gdje su sudionici nastavili razmjenjivati dojmove uz opuštenu atmosferu.

Zahvaljujemo svim predavačima, izvođačima i sudionicima koji su svojim trudom i zalaganjem obogatili program. Za nas je uspješan događaj koji je, osim edukacije i zabave, podsjetio na važnost očuvanja planinskih područja, te njihovu ulogu u očuvanju bioraznolikosti i tradicije. Hvala svima koji su sudjelovali i podržali naš rad! Veselimo se budućim susretima!

Sretna nova 2025. godina!

Poštovani posjetitelji, dragi kolege, mještani i suradnici, puno sreće i uspjeha u novoj 2025. godini žele Vam djelatnici Nacionalnog parka "Sjeverni Velebit"!

Hvala Vam na kontinuiranoj podršci i partnerstvu. Neka Vam nadolazeća godina bude ispunjena zdravljem, srećom, mirom, uspjehom i zadovoljstvom! Veselimo se suradnji s Vama u godinama koje dolaze.

**SJEVERNI
VELEBIT** Nacionalni park
National Park